

ZKUŠENOSTI ÚOHS Z ROZHODOVACÍ PRAXE V OBLASTI DOZORU NAD ZADÁVÁNÍM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Konference ČABM

**Zadávání zakázek v oblasti ochrany majetku,
osob a informací a kvalita poskytovatelů služeb**

Mgr. Michal Kobza
ředitel Odboru veřejných zakázek I
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Poslanecká sněmovna PČR, Praha, 27. 2. 2020

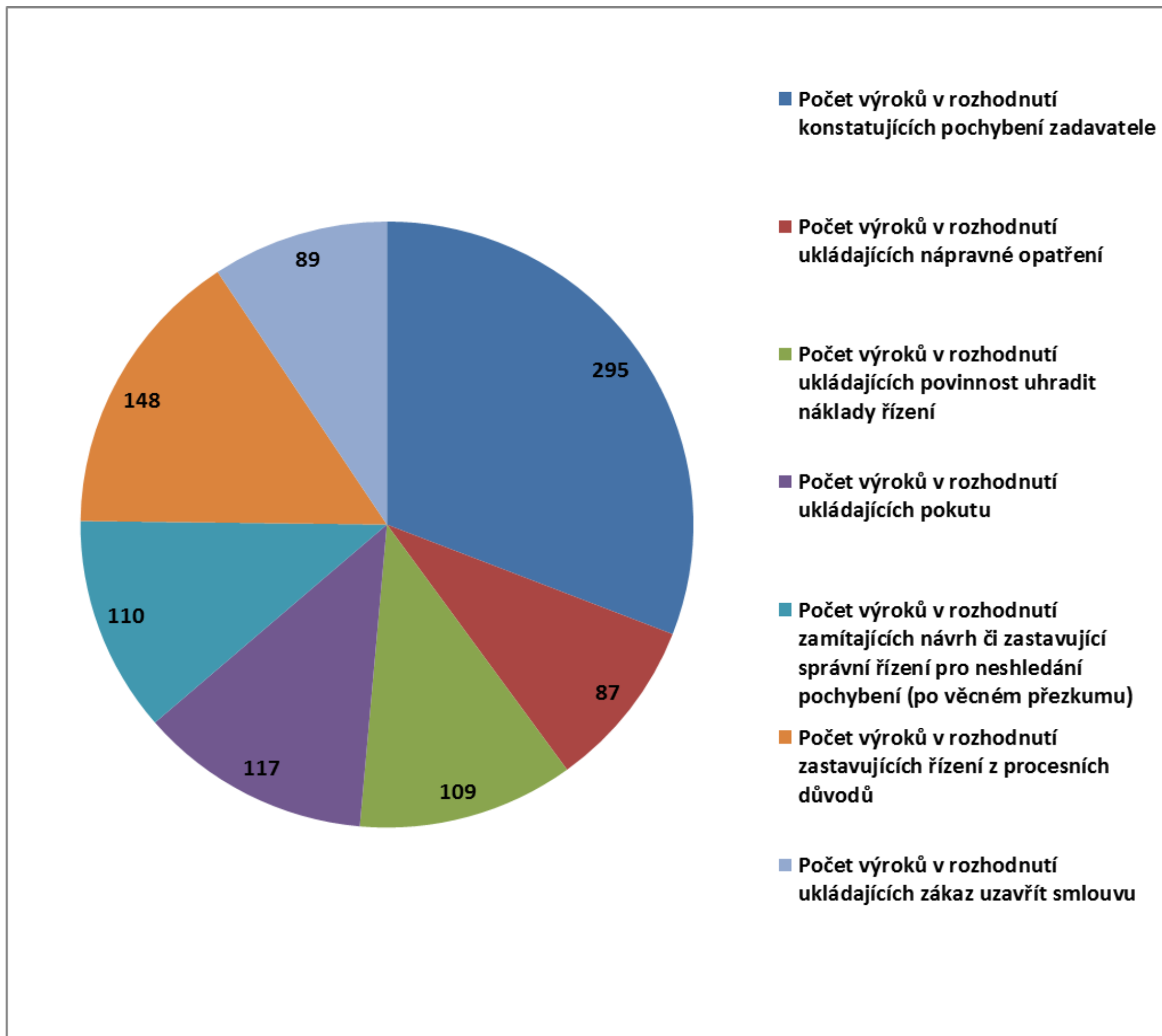
Struktura prezentace

- **Statistické údaje za rok 2019**
- **Nejčastější pochybení zadavatelů**
- **Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?**
- **Aktuální rozhodovací praxe**
- **Novinky a agenda 2020**

Statistické údaje za rok 2019 v oblasti dozoru nad zadáváním veřejných zakázek – 1. stupeň

- ÚOHS vydal **515 rozhodnutí (konečná rozhodnutí v I. stupni + rozhodnutí o předběžném opatření)** – 507 v roce 2018.
- ÚOHS vydal **1176 ostatních rozhodnutí** (všechna další rozhodnutí v I. stupni jako např. stanovování lhůt pro provedení úkonů účastníků řízení, rozhodování o námitce podjatosti, rozhodování o účastenství v řízení, ustanovování znalců a rozhodování o znalečném, rozhodování o odmítnutí žádosti o nahlédnutí do správního spisu apod.).
- Průměrná **lhůta** pro vydání rozhodnutí **v I. stupni – 30,5 dnů** (zkráceno z 37); **v II. stupni 54 dnů** (zkráceno z 57).
- Vzrostl objem uložených **pokut (11,16 mil. Kč** oproti 7,76 mil. Kč).
- Klesl počet **řízení zahájených na návrh (232** oproti 269).
- Vzrostl počet **řízení zahájených z moci úřední (122** oproti 114).
- Klesl počet doručených **podnětů (254** oproti 222).
- Celkem v roce 2019 **ukončeno 21 kontrol.**

Statistické údaje za rok 2019 v oblasti dozoru nad zadáváním veřejných zakázek – 1. stupeň

Nejčastější pochybení zadavatelů

- Neurčité a/nebo nejednoznačné vymezení zadávacích podmínek, případně nepřiměřenost zadávacích podmínek vymezených zadavatelem
- Nepřiměřené (diskriminační) nastavení podmínek kvalifikace
- Nerozhodnutí, nebo neúplné vypořádání námitek dodavatele
- Výběr dodavatele, který nesplnil podmínky účasti (z oznámení o výběru dodavatele není zcela zřejmé, že došlo k prokázání kvalifikace apod.)

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.1 – Vše dobře a včas připravit a naplánovat

- Zadavatel prostřednictvím zadání veřejné zakázky realizuje své potřeby = měl by je detailně znát.
- Potřeba zadavatele nerovná se zboží nebo služba, kterou chce zadavatel pořídit; „*Chci tisknout? vs. Chci koupit tiskárny?*“
- Zadavatel by si měl vyhodnotit, zda zvládne zadat VZ sám či potřebuje externího experta/zástupce zadavatele.
- Když už zadavatel musí zvolit administrátora veřejných zakázek/zástupce zadavatele, měl by si zvolit kvalitního a zkušeného.
- Zadavatel by si měl vyčlenit dostatek času na zadávání veřejné zakázky a začít s přípravami včas.
  - *„Když znám 5 let datum, kdy mi skončí platnost stávající smlouvy, proč začínám zakázku soutěžit až 2 měsíce před tímto datem?“*
  - *„Počítám i s možností obrany dodavatele podle ZZVZ a s tím souvisejícími případnými zdržením?“*

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.1 – Vše dobře a včas připravit a naplánovat

- Zadavatel by měl být seznámen s tzv. odpovědným veřejným zadáváním WWW.SOVZ.CZ
- Odpovědné veřejné zadávání - lze zadávat i tak, že zadavatel nejen nakoupí potřebné zboží, služby a stavební práce, ale současně zohlední související společenské (sociální), širší ekonomické a environmentální aspekty. Často může tímto způsobem zadavatel přispívat k naplňování cílů, které běžně řeší v rámci jiných politik s využitím dalších prostředků.
- Na co nikdy nezapomenout?
  - Zadavatel nemůže při zadávání dělat všechno, co se mu zlíbí, byť by se mu to někdy mohlo zdánlivě jevit i logické.
  - Zadavatel se musí vyhnout libovůli při svém postupu.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.2 - Zadavatel hledá dodavatele na trhu

- Před zahájením zadávání by zadavatel měl znát trh, na který hodlá vstoupit.
- Pokud zadavatel není expert na nějakou oblast, je vhodné externího odborníka angažovat.
- I před zahájením zadávacího řízení lze jednat s dodavateli.
- Zadavatel by měl (ale nemusí dle ZZVZ) provádět předběžné tržní konzultace § 33 ZZVZ.
- Je vhodné předem si ověřit, zda zamýšlené požadavky neodůvodněně neuzavírají trh a zda nevylučují i dodavatele schopné realizovat předmět veřejné zakázky.
- S dodavateli před zahájením zadávání lze konzultovat, ale nesmí dojít k jejich zvýhodnění.
- Zadavatel musí zadávací podmínky vymezit jednoznačně a srozumitelně.
- Zadavatel stanoví zadávací podmínky pro dodavatele na trhu.
- Zadavatel by neměl spoléhat na to, že si dodavatelé jako odborníci něco v zadávacích podmínkách, domyslí.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.2 - Zadavatel hledá dodavatele na trhu

- Dotazy či žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace musí zadavatel brát vážně a bez předsudků.
- Zadavatel musí při vymezení svých požadavků reflektovat i aktuální situaci na trhu.
- Diskriminační (a tedy nezákonný) je i požadavek na kvalifikaci, který sice je přiměřený předmětu poptávaného plnění, jeho rozsahu a složitosti, nicméně neodpovídá situaci na trhu, zejména na takovém trhu, který je „nový“, respektive který se teprve „rozvíjí“.
- Zadavatel by si měl před zahájením zadávacího řízení alespoň orientačně ověřit, kolik dodavatelů pohybujících se na trhu je schopno jím požadovanou kvalifikaci vůbec splnit.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.3 – Někdy stačí, aby zadavatel měl „zdravý selský rozum“

- Zadavatel by měl znát racionální důvod pro stanovení každé zadávací podmínky aneb „*Vím, co dělám a proč to dělám?*“
- Má-li zadavatel racionální důvod pro své jednání, ulehčuje mu to v průběhu veřejného zadávání život.
  - „*Skutečně vím, proč je kvalifikovaný jen ten dodavatel, který realizoval 4 referenční zakázky a není kvalifikován ten, který realizoval pouze 3?*“
  - „*Skutečně vím, proč je pro mě u kvalifikace potenciálního dodavatele podstatná realizace referenční zakázky v určitém finančním objemu a nikoliv její věcný rozsah?*“
  - „*Vím vůbec, proč chci technickou kvalifikaci-požadavky na členy realizačního týmu, když složení realizačního týmu nijak neřeším ve smluvních podmínkách?*“
- Zadavatel se nemusí vždy vyplatit opisovat z jiných zadávacích dokumentací.
- Každý případ veřejné zakázky může být jiný, trh se vyvíjí.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.3 – Někdy stačí, aby zadavatel měl „zdravý selský rozum“

- ZZVZ nemá konkrétní pravidla pro každou situaci = flexibilita vs. odpovědnost.
- Zadavatel by měl sledovat metodické materiály Ministerstva pro místní rozvoj.
- Zadavatel by měl sledovat aktuální rozhodovací praxi ÚOHS, Krajského soudu v Brně a Nejvyššího správního soudu.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.4 – Zadavatel nemusí vybrat dodavatele jen podle nejnižší nabídkové ceny

- Zadavatel by si měl předem říct, co je pro něj při výběru dodavatele podstatné a prioritní (omezené rozpočtové prostředky? celkové náklady? kvalita? ekologická či sociální odpovědnost?...)
- Zadavatel může dodavatelům „zastropovat“ maximální nabídkovou cenu a může hodnotit jen podle ceny.
- Zadavatel může při hodnocení zohledňovat i celkové náklady, tj. nejen pořizovací cenu, ale náklady celého životního cyklu.
- Zadavatel při hodnocení může zohledňovat i kvalitu, a to i např. environmentální a sociální kritéria, která jsou spojena s předmětem VZ – blíže viz WWW.SOVZ.CZ
- ZZVZ dává zadavateli široké možnosti podle čeho hodnotit nabídky.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.4 – Zadavatel nemusí vybrat dodavatele jen podle nejnižší nabídkové ceny

- Způsob hodnocení musí být popsán transparentně již v zadávacích podmínkách a nelze se od něj při samotném hodnocení odchýlovat.
- Hodnotit lze vždy jen údaje předložené v nabídce.
- Předmětem kritéria hodnocení nemůže být něco, co je zadavateli dodavatelem prezentováno až po uplynutí lhůty pro podání nabídky, tj. něco, co není součástí nabídky.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č. 5 – Vždy je třeba dodržet základní zásady uvedené v § 6 ZZVZ

- Zásada transparentnosti aneb hrajeme s odkrytými kartami
- např. z oznámení rozhodnutí o vyloučení účastníka ze zadávacího řízení musí být bez dalšího jasné, z jakých objektivních a dostatečných zjištění zadavatel vycházel, a v čem se tato jeho zjištění stávají nekompatibilními se zákonem či zadávacími podmínkami na danou veřejnou zakázku (*nelze jen obecně uvést, že nabídka dodavatele nesplňuje zadávací podmínky*),
- v případě zrušení zadávacího řízení je zadavatel povinen zcela jednoznačně identifikovat, co je důvodem zrušení zadávacího řízení, a přezkoumatelně vysvětlit, proč nelze zadávací řízení ukončit preferovaným způsobem, kterým je uzavření smlouvy (*nelze jen opsat ustanovení zákona a nic konkrétního neříct*),
- v zadávacích podmínkách nestanovovat „vícevýznamové“ požadavky nebo takové, u kterých dodavatelé musí sami odhadovat, co přesně zadavatel daným požadavkem myslel. (*minimalizovat neurčité pojmy a nespoléhat na dodavatele*)

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.5 – Vždy je třeba dodržet základní zásady uvedené v § 6 ZZVZ

- Zásada přiměřenosti aneb všeho s mírou
- např. zadavatel musí postupovat tak, aby jeho kroky a stanovované požadavky byly objektivně a odůvodnitelně svázány s veřejnou zakázkou, stejně tak aby odpovídaly i situaci a zvyklostem na trhu v daném odvětví, ze kterého je poptávané plnění získáváno,
- lhůty stanovené zadavatelem v zadávacích podmínkách nebo ve výzvách musí být adekvátní tomu, co zadavatel v dané lhůtě po dodavatelích požaduje.

- Co musí splňovat požadavek zadavatele, aby byl přiměřený?
  - musí být objektivně potřebný
  - zadavatelem (skutečně) odůvodnitelný
  - vhodný (schopný zajistit zadavatelův cíl)
  - omezující soutěž co nejméně

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.5 – Vždy je třeba dodržet základní zásady uvedené v § 6 ZZVZ

- Zásada rovného zacházení aneb stejná pravidla hry pro všechny
- např. nelze selektivně poskytovat informace a vysvětlení k zadávací dokumentaci jen některým dodavatelům,
- nelze jen určitému dodavateli či skupině dodavatelů umožňují vysvětlit informace (ne)obsažené v nabídkách, aby tento dodavatel či skupina dodavatelů měla stále šanci veřejnou zakázku získat a oproti tomu jinému dodavateli či skupině dodavatelů neumožní doplnění informací obsažených v nabídce.
- Povinnost zadavatele zajistit, aby bylo v každé situaci zacházeno se všemi dodavateli obdobně, tedy tak, aby měl každý dodavatel zcela srovnatelnou příležitost na úspěch při ucházení se o veřejnou zakázku.
- Zadavatel nesmí bezdůvodně, úmyslně i neúmyslně protěžovat či naopak znevýhodňovat určité dodavatele na úkor jiných.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.5 – Vždy je třeba dodržet základní zásady uvedené v § 6 ZZVZ

- Zásada zákazu diskriminace aneb všichni dodavatelé jsou si rovni
- Zadavatel nesmí dodavatelům (bezdůvodně) ztěžovat možnost účastnit se zadávacího řízení či dokonce účast v zadávacím řízení zcela znemožňovat.
- Zadavatel se svým jednáním může dopouštět diskriminace zjevné či diskriminace skryté, ale obojí ZZVZ zakazuje.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.6 – Zadavatel musí námitky stěžovatele brát vážně

- Opravdu je efektivně využíván institut rozhodování o námitkách?
- Institut námitek podle § 241 ZZVZ = zpětná vazba dodavatele zadavateli.
- I přiznání chyby v zadávacím řízení ze strany zadavatele zadavateli může ušetřit zadavateli čas.
- I případné zrušení zadávacího řízení a zahájení zadávacího řízení nového může vést rychleji k uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky.
- Nesprávné vyřízení námitek může mít za následek prodloužení procesu zadávání i pokutu od ÚOHS.
- Odmítá-li zadavatel námitky, musí se podrobně a srozumitelně vyjádřit ke všem skutečnostem tvrzeným v námitkách.

Jak se vyhnout pochybením při zadávání veřejných zakázek?

Pravidlo č.7 – Zadavatel by měl znát svá práva a povinnosti při řízení/šetření ze strany ÚOHS

- Nespolupráce zadavatele s ÚOHS může skončit pokutou i zrušením napadeného úkonu či celého zadávacího řízení.
- Některé procesní návrhy je možno učinit jen v omezené lhůtě - princip koncentrace

Aktuální rozhodovací praxe-případ, kdy zadavatel svůj postup před ÚOHS neobhájil

Rozhodnutí ÚOHS č.j. S0358/2019/VZ-01269/2020/512/KMo

- zadavatel – Metropolnet, a.s.
- navrhovatel – Huawei Technologies (Czech) s.r.o.
- vydáno 13.1.2020
- nebyl podán rozklad, právní moc k 30.1.2020

Sporná otázka: zákonnost zadávací podmínky – „zadavatel vyloučil technické a programové prostředky společností Huawei Technologies Co., Ltd. a ZTE Corporation, včetně jejich dceřiných společností, z předmětného zadávacího řízení, a to s odvoláním na „Varování č. j. 3012/2018-NÚKIB-E/110“ ze dne 17. 12. 2018 a „Metodiku k varování ze dne 17. prosince 2018“ ze dne 4. 1. 2019 vydanými NÚKIB“

Aktuální rozhodovací praxe-případ, kdy zadavatel svůj postup před ÚOHS neobhájil

Výrok rozhodnutí:

- Zadavatel stanovil zadávací podmínky tak, že vytvářely bezdůvodné překážky hospodářské soutěže, neboť **neexistovaly relevantní důvody na straně citovaného zadavatele pro omezení hospodářské soutěže ve vztahu k dodavatelům** nabízejícím na trhu výše uvedené technické a programové prostředky, a citovaný zadavatel tak nedodržel zásadu zákazu diskriminace ve vztahu k navrhovateli – Huawei Technologies (Czech) s.r.o.
- ÚOHS zrušil zadávací řízení.

Odůvodnění:

- ÚOHS požádal o odborné stanovisko NÚKIB
- Dle NÚKIB v případě zadavatele nejde o povinnou osobu dle ZKB a postup zadavatele není souladný s požadavky ZKB a VKB...)
- ÚOHS dovodil, že neexistovaly na straně zadavatele žádné relevantní důvody pro vyloučení dotčených výrobků ze zadávacího řízení a tím pro omezení hospodářské soutěže ve vztahu k dodavatelům nabízejícím na trhu dotčené výrobky.

Aktuální rozhodovací praxe-případ, kdy zadavatel svůj postup před ÚOHS obhájil

Rozhodnutí ÚOHS č. j.: ÚOHS-S0262/2019/VZ-30266/2019/523/JMa

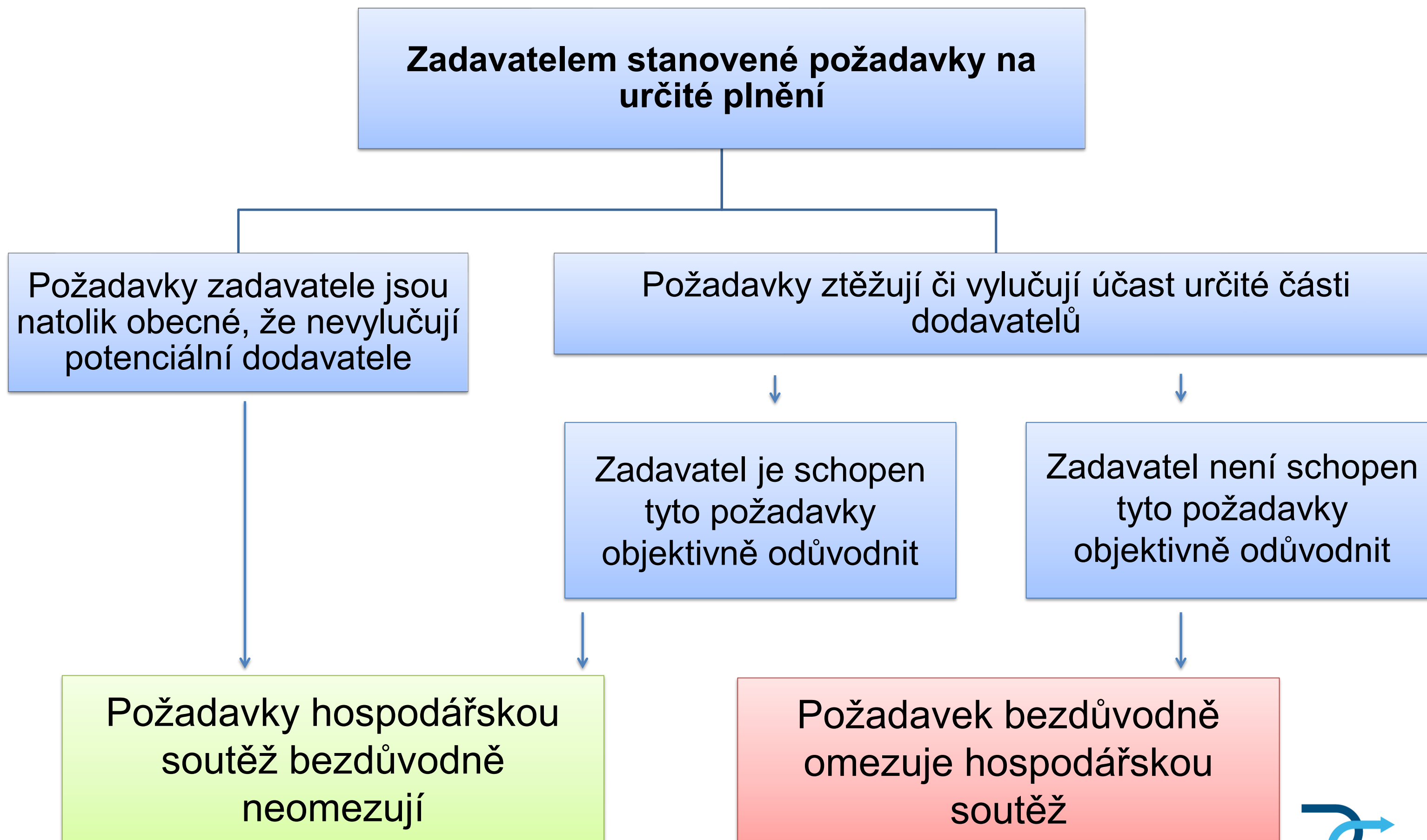
- zadavatel – Česká republika - Ministerstvo životního prostředí
- navrhovatel – Huawei Technologies (Czech) s.r.o.
- vydáno 6.11.2019
- nebyl podán rozklad, právní moc k 22.11.2019

Sporná otázka: zákonnost zadávací podmínky – „...Veškerá bezpečnostní opatření, která bude nutné u dodaného řešení na základě výsledků analýzy rizik přijmout, nesmí pro Zadavatele znamenat žádné další náklady. Uvedeným opatřením, v případě dodávek řešení výrobců, před kterými varoval NÚKIB, je dodávka a zajištění stavu vysoké dostupnosti řešení – ke každému kusu dodaného hardware dodávka druhého kusu hardware od nečínského výrobce a jejich plná společná integrace tak, aby takové řešení plnilo funkci zajištění vysoké dostupnosti a současně i veškeré Zadavatelem definované požadavky v rámci zadávacích podmínek k Veřejné zakázce “

Aktuální rozhodovací praxe-případ, kdy zadavatel svůj postup před ÚOHS obhájil

Výrok rozhodnutí:

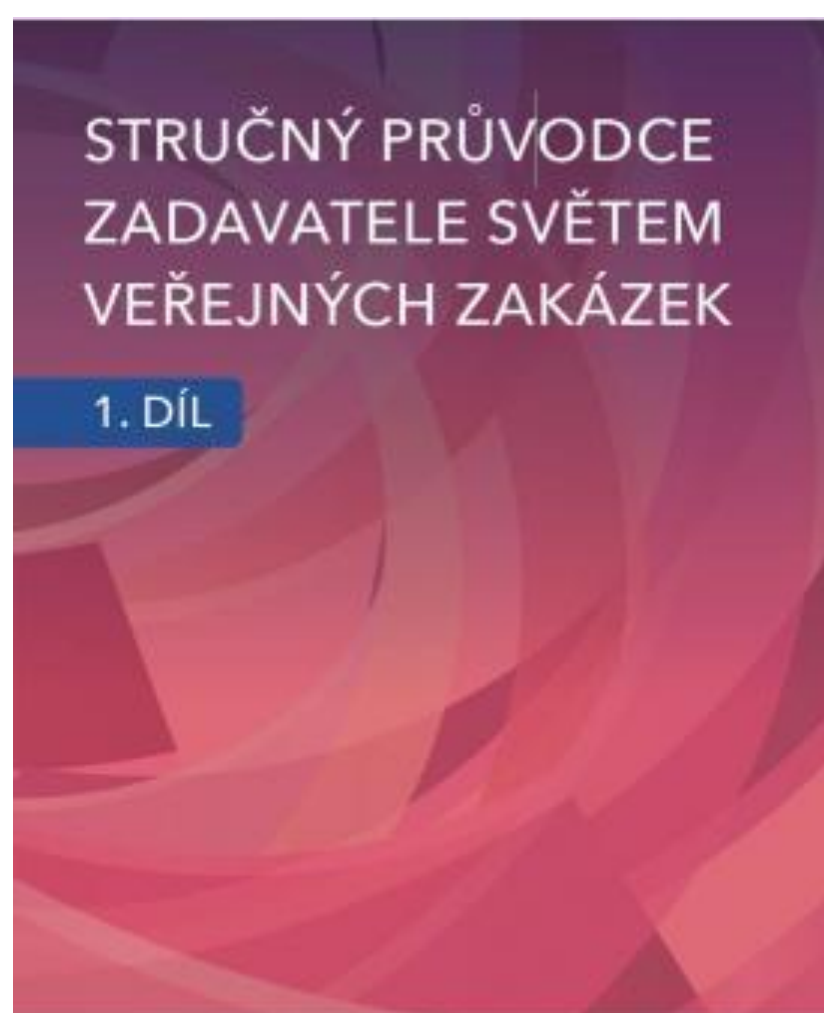
- Návrh navrhovatele – Huawei Technologies (Czech) s.r.o. se zamítá, neboť nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření.
- **Odůvodnění:**
- ÚOHS požádal o odborné stanovisko NÚKIB.
- Dle NÚKIB zadavatel při vyhodnocování rizik postupoval v souladu s platnými předpisy i obecně uznávanými standardy v oboru kybernetické bezpečnosti.
- ÚOHS dovodil, že § 4 odst. 4 ZKB zadavateli výslovně stanovuje povinnost zohlednit požadavky vyplývající z bezpečnostních opatření při výběru dodavatele pro informační nebo komunikační systém.
- Zohlednění požadavků ZKB v míře nezbytné pro splnění povinností podle ZKB pak nelze považovat za nezákonné omezení hospodářské soutěže nebo nedůvodnou překážku hospodářské soutěže.

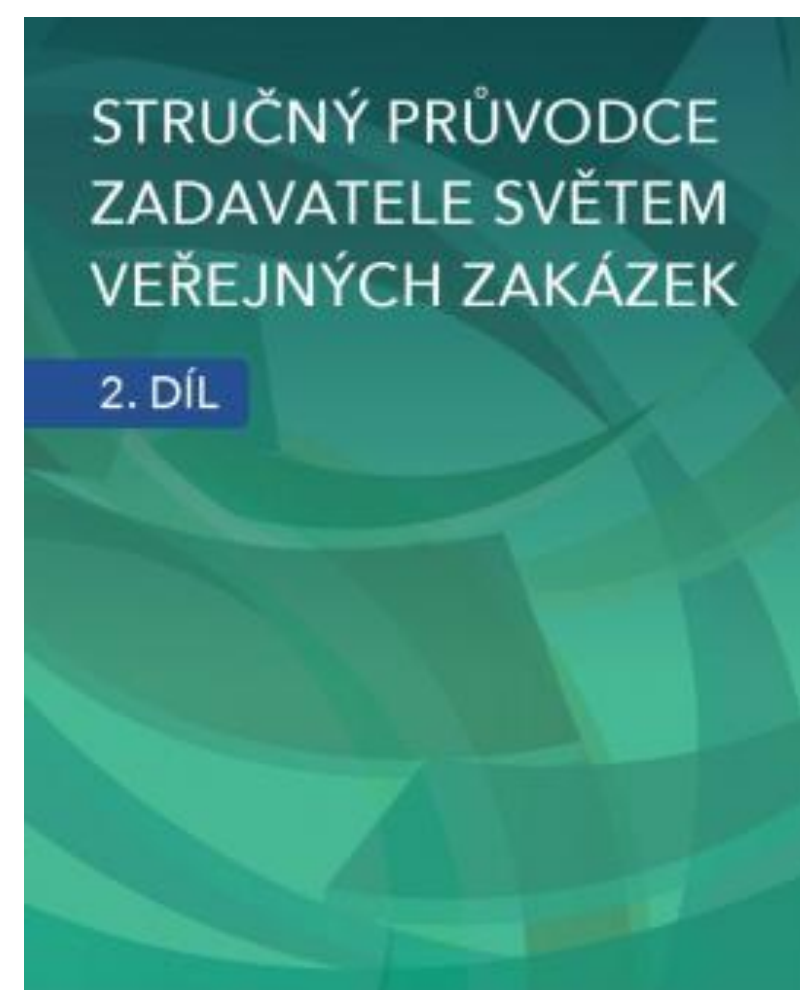
Novinky a agenda 2020

- ÚOHS vydal na konci roku 2019 2 díly publikace Stručný průvodce zadavatele světem veřejných zakázek <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/informacni-listy.html>.
- Zkraje roku 2020 bude vydán 3. díl.

INFORMAČNÍ LIST 2/2019

 ÚOHS
ÚŘAD PRO OCHRANU
HOSPODÁŘSKÉ
SOUTĚŽE

INFORMAČNÍ LIST 3/2019

 ÚOHS
ÚŘAD PRO OCHRANU
HOSPODÁŘSKÉ
SOUTĚŽE

 ÚOHS

Novinky a agenda 2020

- Pokračování spolupráce ÚOHS se Svazem měst a obcí ČR- vzdělávání menších obcí – v roce 2020 začínáme na Vysočině.
- Zrušení povinnosti uhradit poplatek za podání podnětu Ústavním soudem = lze očekávat, že před ÚOHS bude napadeno více veřejných zakázek než v roce 2019.
- MMR připravuje technickou novelu zákona o zadávání veřejných zakázek.

**Děkuji Vám za pozornost a
přeji hodně štěstí a
trpělivosti při zadávání
veřejných zakázek!**

---

michal.kobza@uohs.cz

